

Centrum analityczne agencji zatrudnienia międzynarodowego

Puls migracji zarobkowej

Plany integracyjne ukraińskich imigrantów zarobkowych w Polsce

Raport analityczny z badania obywateli Ukrainy pracujących w Polsce

Luty 2021 roku

Szanowni Państwo!

Centrum analityczne Gremi Personal już po raz drugi przeprowadziło badanie socjologiczne adaptacji oraz zamiarów dalszej integracji ukraińskich imigrantów zarobkowych pracujących w Polsce. Badania zostały przeprowadzone na próbie ponad 1000 respondentów ze wszystkich regionów Polski, co zapewnia wysoki poziom dokładności danych. Pandemia wprowadziła pewne zmiany w planach ukraińskich imigrantów zarobkowych, mimo to zwiększyła ich potrzeby integracyjne z Polską.

Rok 2020 pokazał, że Ukraińcy mają w planach lub już realizują założenie własnego biznesu w Polsce, kupno nieruchomości, łączenie rodzin lub założenie rodziny z obywatelem Polski. Wzrósł również popyt na wydawanie zezwoleń na pobyt (karty pobytu). Wszystko to wskazuje, że współcześni ukraińscy imigranci zarobkowi coraz częściej postrzegają Polskę jako kraj docelowy, stałego zamieszkania. Nie jest to dobra wiadomość dla Ukrainy, która walczy z kryzysem gospodarczym i masową emigracją swoich obywateli.

Pomimo dużego zainteresowania Ukraińców pozostaniem w Polsce na dłużej, nie jest to jednoznaczne z chęcią podjęcia stałego zatrudnienia na polskim rynku pracy. W przeprowadzonym badaniu odnotowano wzrost niezadowolenia Ukraińców z warunków pracy w polskich przedsiębiorstwach w porównaniu z rokiem ubiegłym. Nie zmieniło się, także ich zainteresowanie migracją zarobkową do innych krajów ze względu na czynnik ekonomiczny t.j.: kraje należące do UE, Wielkiej Brytanii ponadto Stanów Zjednoczonych i Kanady.

Jeżeli inne kraje będące w obszarze zainteresowania imigrantów z Ukrainy, oferują korzystniejsze warunki dostępu do własnego rynku pracy, Polska może stracić ukraińską siłę roboczą, która jest obecnie ważnym składnikiem jej gospodarki. Ta sytuacja jest kluczowym wyzwaniem dla Polskich władz, dlatego kraj ten potrzebuje pilnego przygotowania i wdrożenia kompleksowej polityki migracyjnej. Imigranci zarobkowi dążący do integracji z Polską, powinni mieć zapewnioną przyjaźniejszą strukturę legislacyjną, pozbawioną tak dużej ilości biurokracji, prostszy system podatkowy oraz zapewnioną ochronę praw migrantów.

**Założyciel agencji zatrudnienia
międzynarodowego Gremi Personal**

Evgenij Kirichenko

GŁÓWNE WNIOSKI WYNIKAJĄCE Z BADANIA

GŁÓWNE WNIOSKI WYNIKAJĄCE Z BADANIA

Edukacja i kwalifikacje ukraińskich imigrantów zarobkowych

48%

imigrantów posiada wykształcenie zawodowo-techniczne

28,4%

imigrantów posiada wykształcenie wyższe

28%

imigrantów na Ukrainie pracowało w sektorze usług

25%

imigrantów wykonywało prace fizyczne

16%

imigrantów to pracownicy umysłowi (edukacja, inżynieria, IT, medycyna)

10%

imigrantów to kadra menedżerska

Poziom zadowolenia z życia i pracy w Polsce

68,3%

respondentów jest zadowolonych z życia i pracy w Polsce

77,8%

respondentów jest ogólnie zadowolonych z życia w Polsce
respondentów niepokoi niski poziom zarobków i brak możliwości rozwoju zawodowego

18,6%

respondentów nie jest zadowolonych z nastawienia Polaków do ich pracy

2%

respondentów nie jest zadowolonych z nastawienia Polaków do nich (nastroje ksenofobiczne)

4 podstawowe korzyści dla Ukraińców w Polsce to:

80,6% wyższe płace w porównaniu z Ukrainą

21,8% łatwiejszy dostęp do rynku pracy niż w innych krajach UE

27,9% dobra sytuacja gospodarcza w Polsce

25,4% możliwość uzyskania zezwolenia na pobyt stały

GŁÓWNE WNIOSKI WYNIKAJĄCE Z BADANIA

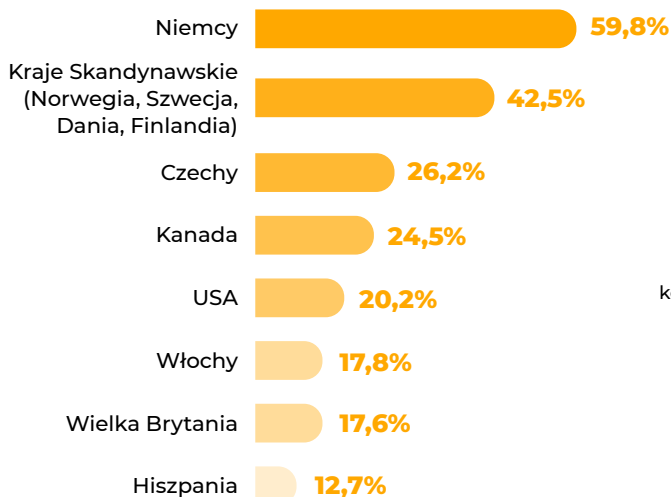
Plany integracyjne imigrantów

Zamiary dalszej migracji zarobkowej do innych krajów

54,1% ukraińskich imigrantów zarobkowych jest zainteresowanych możliwością zatrudnienia w innym kraju niż Polska.

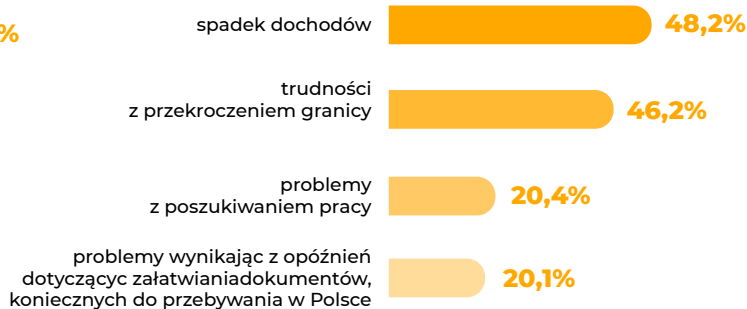
Najbardziej atrakcyjne kraje dla imigrantów zarobkowych z Ukrainy to:

Wpływ pandemii Covid-19 na migracje zarobkowe

45% respondentów uważa, że pandemia nie wpłynęła na ich życie i pracę w Polsce

33,3% - respondentów osobiście odczuło jej negatywny wpływ:

CEL PRZEPROWADZONEGO BADANIA

CEL PRZEPROWADZONEGO BADANIA

Badanie zmian nastrojów ukraińskich migrantów zarobkowych w Polsce w zakresie warunków pracy, poziomu satysfakcji z pracy i warunków zamieszkania, planów dalszej integracji ze społeczeństwem polskim lub odwrotnie, dalszej migracji zarobkowej do innych krajów. Pierwsze badanie zostało przeprowadzone przez Centrum analityczne Gremi Personal w lutym 2020 roku. Umożliwiło to zbadanie dynamiki zmian planów integracyjnych ukraińskich imigrantów zarobkowych w ciągu roku, w którym zmagaliśmy się z pandemią Covid-19.

METODOLOGIA BADANIA

Geografia i płeć:

Mężczyźni i kobiety pracujący w Polsce

Mężczyźni – 48,5%

Kobiety – 51,5%

Sposób przeprowadzenia:

Samodzielne wypełnienie przez respondentów kwestionariusza za pomocą smartfona (CASI).

Próba:

Łącznie w badaniach ankietowych uczestniczyło 1100 respondentów z 82 miejscowości w Polsce.

Daty etapu terenowego:

12 – 19 lutego 2021 roku

Błąd statystyczny:

Maksymalnie 3,1%

Na potrzeby ankiety opracowano standardowy zestaw narzędzi, który zawierał następujące bloki pytań:

- **profil społeczno-demograficzny respondentów,**
- **pytania dot. poziomu zadowolenia z aktualnej pracy**
- **w Polsce i warunków zamieszkania,**
- **pytania dot. dalszych planów migracji zarobkowej,**
- **pytania dot. powodów wyjazdu z Ukrainy w celu znalezienia pracy.**

Ankieta powstała na platformie „KoboToolBox”, wygenerowano unikalne linki, aby zapobiec ponownemu udziałowi w badaniu tych samych respondentów.

Tablica danych ilościowych jest kodowana w części odpowiedzi otwartych (nazwy miejscowości itp.) i na jej podstawie obliczane są rozkłady jednowymiarowe.

PROFIL RESPONDENTÓW

PROFIL RESPONDENTÓW

○ PŁEĆ

Wśród badanych respondentów 48% to mężczyźni, 51,2% to kobiety (jednocześnie, wśród dorosłej populacji Ukrainy stosunek ten wynosi 45% do 55%). Po roku obserwujemy umiarkowaną tendencję do zwiększania udziału kobiet w strukturze migracji zarobkowej ze względu na płeć (w porównaniu do 2020 r. - wzrost o 3%).

○ WIEK

Średni wiek badanych ukraińskich imigrantów zarobkowych to 33-34 lata. Wiek jednej trzeciej respondentów 36% - do 30 lat, kolejnych 28% - 30-39 lat. Wiek 40 lat i więcej osiągnęło 26,1% respondentów. Generalnie ludność Ukrainy jest starsza: 17% - do 30 lat, 20% - 30-39 lat, 43% - 40-65 lat, a kolejne 20% - powyżej 65 lat. Dane te pokazują, podobnie jak w ubiegłym roku, stabilny trend opuszczania Ukrainy przez najmłodszą część społeczeństwa - poniżej 39 roku życia.

○ POCHODZENIE

24% respondentów przed przyjazdem do Polski mieszkało na zachodzie Ukrainy, 31% - w centrum (poza Kijowem), 2% - w Kijowie, 19% - na południu, 24% - na wschodzie.

○ WYKSZTAŁCENIE

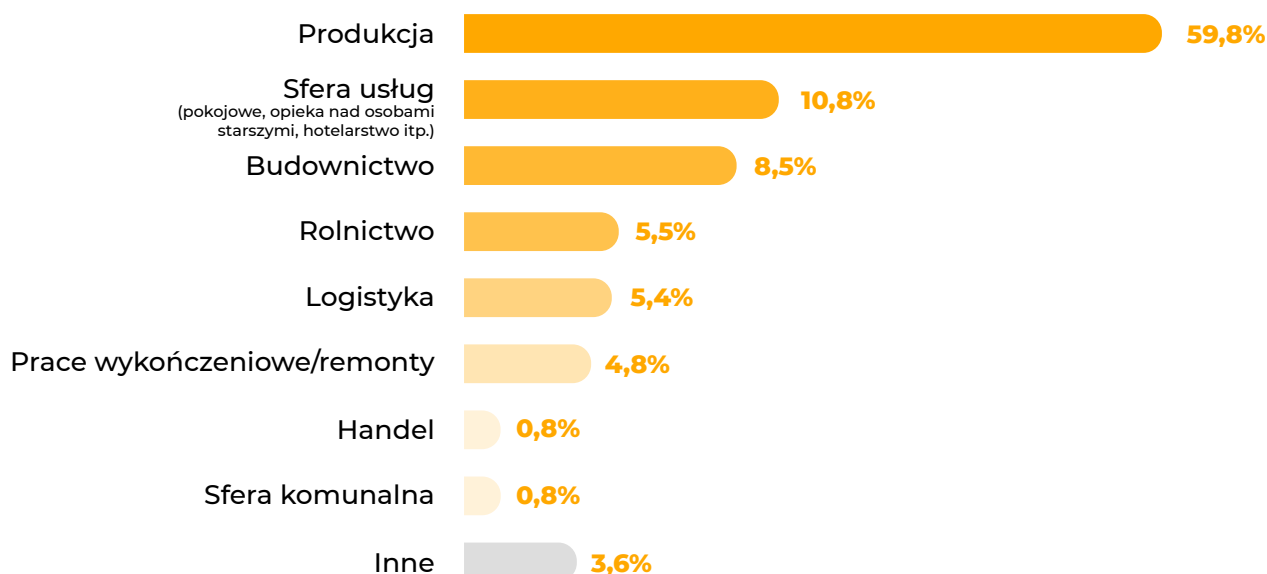
Większość respondentów posiada wykształcenie wyższe 28,4% lub zawodowo-techniczne oraz średnie specjalne 47,8%. Dane z zeszłego roku kształtowały się na poziomie odpowiednio 36% i 41%, co wskazuje na wzrost imigrantów zarobkowych specjalistów z wykształceniem średnim lub zawodowym.

○ DOŚWIADCZENIE ZAWODOWE

Większość badanych przed przyjazdem do Polski wykonywała prace fizyczne 25% lub pracowało w sektorze usług 28%. Działalnością administracyjną lub na stanowiskach kierowniczych pracowało - 15%, menedżerowie - kolejne 10%.

○ Zdecydowana większość Ukraińców pracuje przy produkcji.

Struktura udziału Ukraińców według wykonywanych zawodów w Polsce

○ KOMUNIKACJA

Przynajmniej na poziomie minimum lub komunikacyjnym 74,4% respondentów włada językiem polskim, to o 3,4% więcej niż w ubiegłorocznym badaniu. Język niemiecki zna tylko 8,7%.

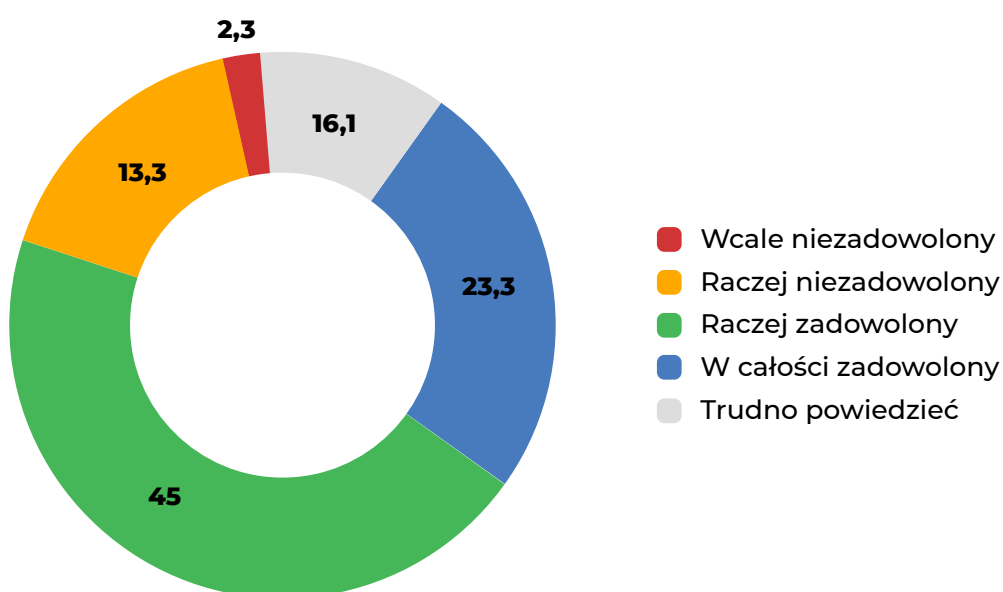

PRACA W POLSCE

- o Średnio respondenci dwa lub trzy razy przyjeżdżali do Polski do pracy w ciągu ostatnich 5 lat – to 72,6%.

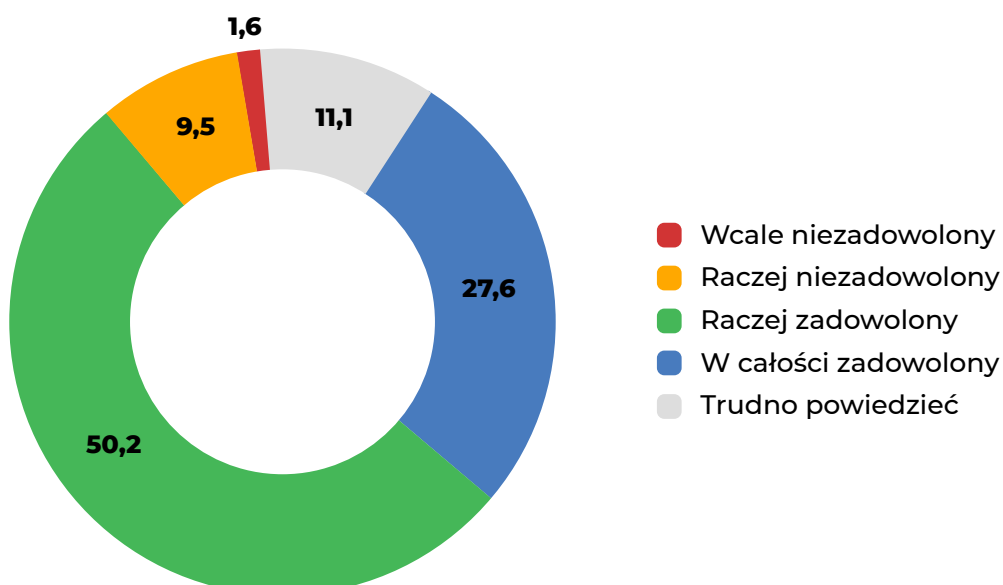
Na pytanie dotyczące satysfakcji z obecnie wykonywanej pracy w Polsce przeważająca większość Ukraińców jest raczej zadowolona lub w całości zadowolona - (68,3%). Należy jednak zauważyć, że liczba ta w porównaniu z badaniem z 2020 roku spadła o 7%.

W jakim stopniu jesteś zadowolony lub niezadowolony z obecnej pracy w Polsce?

- o 77,8% jest raczej zadowolonych lub ogólnie zadowolonych z życia w Polsce. W porównaniu do 2020 r. - liczba ta prawie nie uległa zmianie.

W jakim stopniu jesteś zadowolony lub niezadowolony z życia w Polsce?

- Ukraińców niepokoi przede wszystkim poziom zarobków i brak możliwości rozwoju zawodowego 68%. 18,6% Ukraińców nie jest zadowolonych z nastawienia Polaków w środowisku pracy, a tylko 2% - w życiu codziennym.
- Podobnie jak rok wcześniej Ukraińcy najbardziej narzekają na poziom wynagrodzeń w Polsce. W 2020 roku wskazywało na to 26%, teraz liczba ta znacznie wzrosła - o 12,1% i wynosi 38,1%. W tym czasie jak drugi najważniejszy wskaźnik niezadowolenia - brak perspektyw zawodowych - spadł o 8% w porównaniu z rokiem ubiegłym i wynosi obecnie 31%. 23,9% wskazuje na niezadowolenie z ograniczeń z powodu kwarantanny związanych z pandemią.
- 18,6% Ukraińców nie jest zadowolonych z nastawienia Polaków w środowisku pracy, a tylko 2% - w życiu codziennym. **Ten ostatni wskaźnik zwraca szczególną uwagę, ponieważ w ubiegłorocznym badaniu 26% w różny sposób odczuło negatywne nastawienie Polaków w życiu codziennym.**

Z czego dokładnie w życiu w Polsce jesteś niezadowolony?

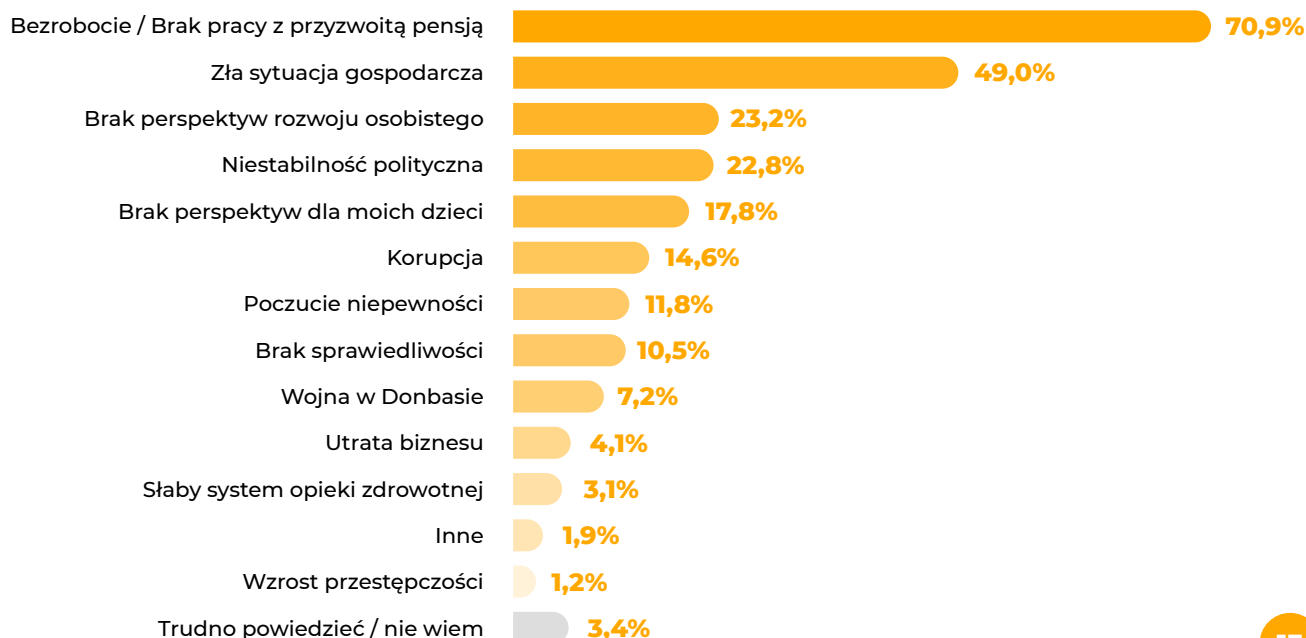
- O Trzy główne zalety pracy w Polsce dla Ukraińców to: wyższe płace w porównaniu z Ukrainą (80,6%), stabilna sytuacja gospodarcza w Polsce (27,9%) oraz możliwość uzyskania wizy pracowniczej lub zezwolenia na pobyt czasowy relatywnie łatwiej niż w innych krajach UE (25,4%). Podobnie jak w 2020 r., główne przyczyny pracy Ukraińców w Polsce związane są z sytuacją gospodarczą.

Wymień główne zalety pracy w Polsce.

- O Główne powody motywujące respondentów do wyjazdu z Ukrainy, mają również charakter gospodarczy. Najważniejsze z nich to: bezrobocie (70,9%), zła sytuacja gospodarcza (49%), brak perspektyw (23,2%), niestabilność polityczna (22,8%), korupcja (14%). Ukraińcy najmniej przejmują się wojną w Donbasie (tylko 7,2%), utratą biznesu (4,1%), przestępczością (1,2%) czy słabym systemem opieki zdrowotnej (3,1%).

Co najbardziej przyczyniło się do podjęcia przez Ciebie decyzji o wyjeździe z Ukrainy?

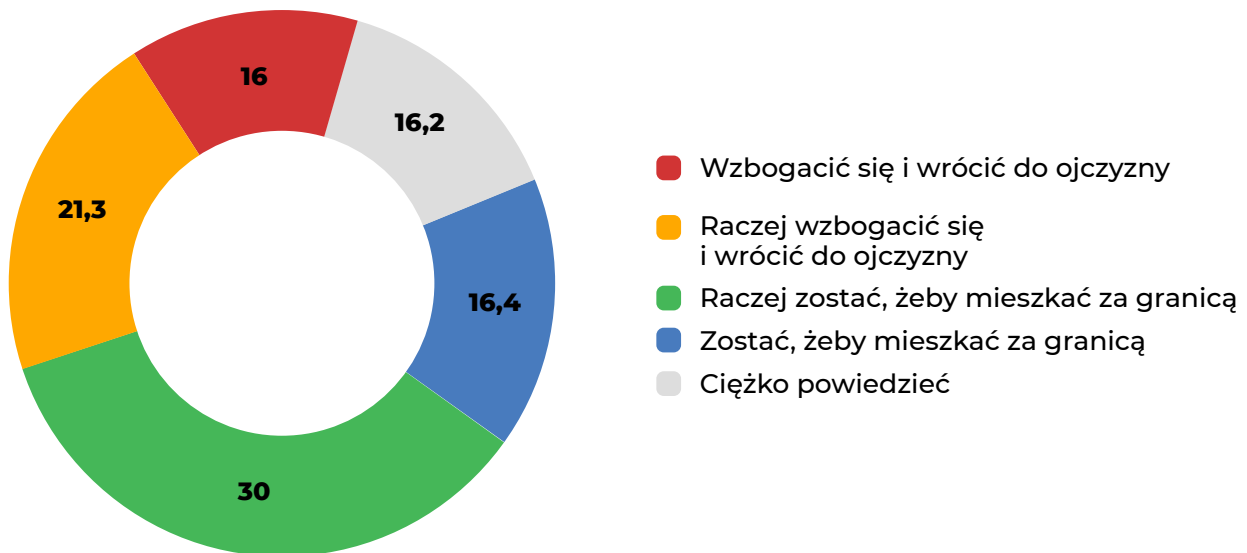

POZIOM NASTROJÓW
INTEGRACYJNYCH

POZIOM NASTROJÓW INTEGRACYJNYCH

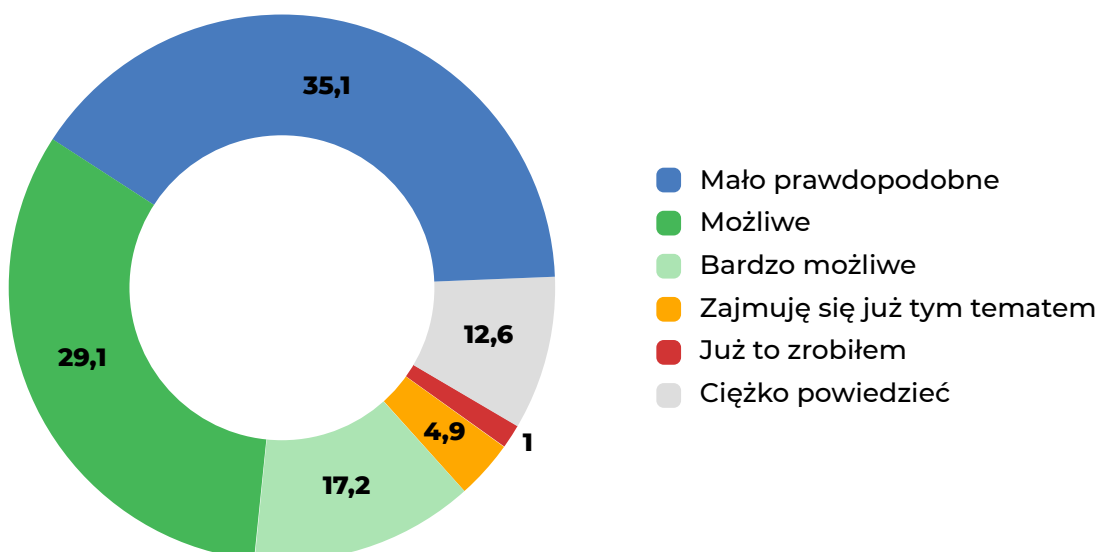
- o 46,4% Ukraińskich pracowników deklarują dalsze zamiary integracyjne pozostania w Polsce. Jednocześnie 37,3% ma zamiary gospodarcze wzbogacić się i wrócić do ojczyzny.

Powiedz, który z tych celów jest Ci obecnie najbliższy?

- o Jeśli chodzi o powrót na Ukrainę, 35,1% w ogóle nie rozważa takiej możliwości. W 2020 roku liczba ta była niższa - 30,5%. 51,2% zamierza w ten czy inny sposób wrócić do ojczyzny.

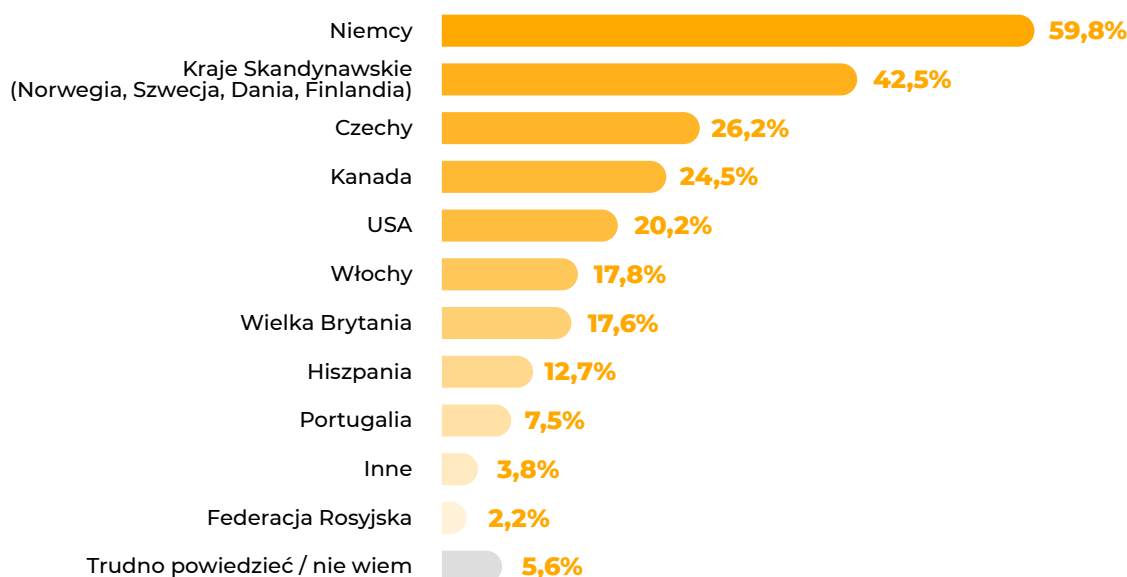
Czy masz w planie powrót na Ukrainę?

POZIOM NASTROJÓW INTEGRACYJNYCH

- Znaleźć lepszą pracę w Polsce w ciągu roku chce 64,4%, co świadczy o dosyć stabilnym trendzie rotacji pracowników wśród Ukraińców, ale liczba ta znacznie spadła w ciągu roku, w 2020 roku wynosiła - 74%.
- Jeśli chodzi o zamiary dalszej imigracji zarobkowej do krajów europejskich, poza Polską, 54,1% Ukraińców jest zainteresowanych możliwością podjęcia pracy w innych krajach UE. Ta tendencja, nawet biorąc pod uwagę pandemię i lockdown, jest podobna do roku 2020, kiedy 56% było zainteresowanych taką możliwością. Spośród nich tylko 43% rozważa taką możliwość, a tylko 4,2% już zajmuje się tym tematem. **Ta rozbieżność między przecine konkretnym działaniem świadczy o poniższym:** jeżeli inne kraje będące w obszarze zainteresowania ukraińskich imigrantów, oferują korzystniejsze warunki dostępu do własnego rynku pracy, Polska może stracić ukraińską siłę roboczą, która jest obecnie ważnym składnikiem jej gospodarki.
- Wśród wzbudzających największe zainteresowanie krajów pod względem pracy, poza Polską, pozostają te, i w ubiegłym roku. Jednak prawie dwukrotnie wzrosło zainteresowanie pracą w krajach Skandynawskich (42,5% w 2021 roku w porównaniu do 22% w przeszłości).

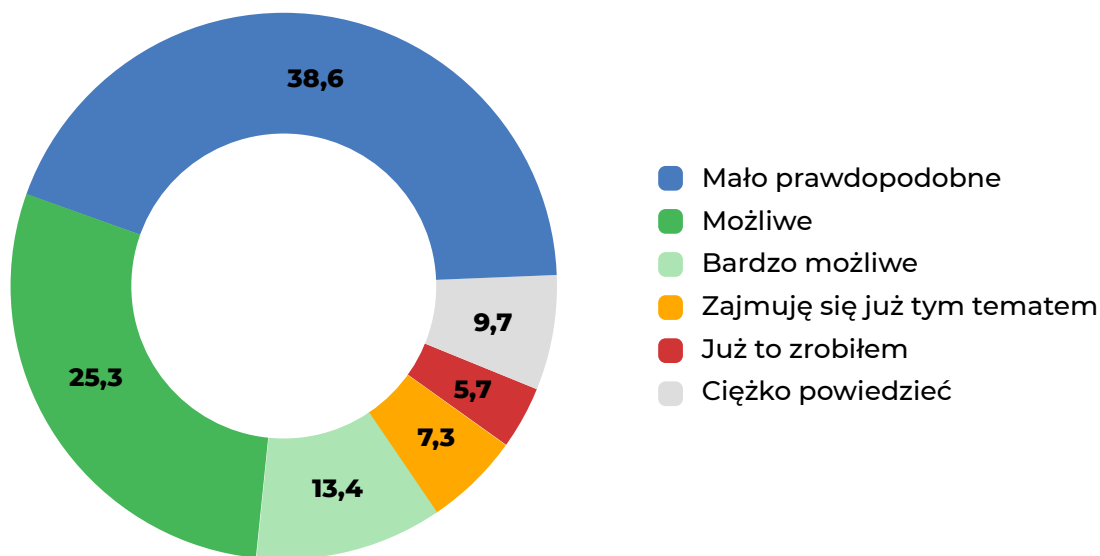
W jakich krajach jesteś najbardziej zainteresowany pracą?

- 59,7% zamierza ubiegać się o kartę pobytu lub już to zrobiło (w 2020 – 53%). Kartę stałego pobytu chce otrzymać jeszcze więcej - 66,5% (w 2020 roku – 60%). Znaczący wzrost tych wskaźników wskazuje na odpowiedni wzrost nastrojów integracyjnych Ukraińców.

- Jeśli chodzi o zamiar przeniesienia rodziny do Polski 38,6% nie planuje tego w 2021 r. 51,7% - ma takie zamiary lub już je zrealizowała. I znowu widzimy wzrost w porównaniu z ubiegłym rokiem - 41% miało podobne zamiary w 2020 roku.

Przeniesienie rodziny do Polski

- Znacznie wzrosły plany ukraińskich imigrantów zarobkowych **do założenia własnego biznesu w Polsce**. W 2020 roku takie zamiary miało 25% Ukraińców, podczas gdy w 2021 roku ma takie zamiary lub podejmuje konkretne działania już 39,8%.
- **Odnosnie zamiaru zakupu nieruchomości w Polsce**, w 2020 roku - 34% ukraińskich imigrantów zarobkowych dostrzegło taką możliwość, a w 2021 roku widzimy prawdziwy skok danych - 55,5% respondentów planuje lub już kupiło nieruchomości w Polsce.
- Dodatkowym kryterium wysokich intencji integracyjnych Ukraińców jest poniższy wskaźnik: 29,4 % Ukraińców **dopuszcza możliwość założenia rodziny z obywatelem polskim**.

Wpływ pandemii Covid

- o 33,3% Ukraińców uważa, że pandemia Covid negatywnie wpłynęła na ich życie i pracę w Polsce, 45% twierdzi, że nie odczuwa skutków, a 6% odczuwało nawet pozytywne zmiany.
- o Wśród najbardziej negatywnych czynników, które przyniosły ograniczenia związane z pandemią i kwarantanną:

48,2% – odczuwają spadek dochodów,

46,2% – trudności z przekroczeniem granicy,

20,4% – problemy z poszukiwaniem pracy,

20,1 % – problemy z opóźnieniami w sprawie załatwiania dokumentów, koniecznych dla pobytu w Polsce.

Jak dokładnie pandemia Covid-19 wpłynęła na Twoje życie w Polsce?

Świadczymy kompleksowe usługi dla firm na terenie całej Polski w zakresie uzupełniania braków kadrowych. Nasz zespół ekspertów specjalizuje się w rekrutacji i zatrudnianiu obcokrajowców w polskich firmach. Posiadamy 13-letnie doświadczenie i 12 biur regionalnych w całej Polsce.

📍 ul. Wały Piastowskie 1/1415

80-855 Gdańsk

☎ +48 791-780-953

✉ biznes@gremi-personal.com

Centrum analityczne Gremi Personal

- Jesteśmy zespołem specjalistów, którzy prowadzą badania dotyczące migracji zarobkowej oraz bieżącej analizy sytuacji gospodarczo – politycznej państw zza wschodniej granicy.
- Nasi eksperci na bieżąco komentują aktualne trendy na międzynarodowym rynku pracy w tym polskim, ukraińskim i niemieckim.
- Współpracują z nami liczne ośrodki socjologiczne, które pomagają nam w społecznej interpretacji gromadzonych przez nas danych na temat ukraińskiej gospodarki i ustawodawstwa.

REDAKCJA:

Iryna Syerova, analityk Centrum analitycznego Gremi Personal,
doktor nauk prawnych

Mirosława Siergieja, rzecznik prasowy Gremi Personal

Ilya Borisuk, oprawa graficzna

Dane kontaktowe:

Biuro prasowe Gremi Personal (Polska):

☎ +48 508 818 192

✉ m.siergiej@gremi-personal.com

☎ +48 513 516 155

✉ media@gremi-personal.com

Biuro prasowe Gremi Personal (Ukraina):

☎ +38 (098) 950 4676

✉ gremi.personal.press@gmail.com